Muzeul legendelor urbane

Cosmin CIOTLOȘ

Universitatea din București, Facultatea de Litere
University of Bucharest, Faculty of Letters
Personal e-mail: cosminciotlos@gmail.com

The Museum of Urban Legends

Daniel Pișcu's poetry already started its editorial life long before its author's debut per se. Many of his colleagues at the Monday Literary Circle (among which Mircea Cărtărescu and Romulus Bucur's names are the most prominent) quoted him in their books, thus contributing to the emergence of a legend of the generation. When Pișcu started to publish, he strived, during the period after the fall of the Romanian communism regime, to confirm the oral reputation that haloed him, by discussing and, in a subtle way, taking the stories of his first youth close to a museum type of narrative. The current essay follows and expands on the tactics through which this discreete author managed to remain deeply original for four decades, while staying loyal not necessarily to his own writing, but primarily to the public image that had been generated by his writing from the very beginning.

Keywords: Romanian contemporary poetry, Monday Literary Circle, Daniel Pișcu, wordplay, limerick, reading community

Ceea ce-ți cer eu, iubito,
e ca niciodată să nu mă
admonestezi
când cer foc unui trecător
și nici să nu mă privești
curios atunci când îmi scutur
țigara
în ritm de blues

Primele reacții la acest poem al lui Daniel Pișcu sunt anterioare cu treizeci și șase de ani publicării lui[1]. Se întâmpla pe când autorul era student în anul al doilea al Literelor, împărțind camera de cămin cu câțiva colegi mai mici sau mai mari. Toți, poeți, sau, în fine, urmând a deveni poeți. Între ei, Pișcu făcea o figură aparte. Scria și el, ce-i drept, versurile lui circulând deja în circuit închis între colegii de facultate. Pe deasupra, avea în lucru un roman experimental pe care nu se sfia să-l califice drept *cel mai mare* din toate timpurile, de care își lega uriașe speranțe și în vortexul căruia își atrăsese, cu sau fără voie, apropiații. Convenția era aceea de a stenografia, atât cât îl vor ține puterile și memoria, tot ce se întâmplă și se vorbește în jurul lui. Lucruri, evident, nu întotdeauna avuabile. Eventualitatea dării lor în vileag, chiar și în forma aceasta aproape consensuală ce stârnea, firește, iritare și replici acide (consemnate și ele fidel). Un asemenea episod se petrece în 8 iunie 1977, când, după autoironice insistențe, Pișcu scandează scurta bucată de mai sus, scontând, spune el, cuvenite elogii. Care se lasă așteptate în van. În locul lor, micul auditoriu afectează plictiseala și arătându-se exasperat: „Dac-o mai citești la mulți, cu siguranță c-ai să ne înnebunești pe toți", exclamă, primul, Romulus Bucur. În același ton, Alexandru Mușina scâncește un „lasă-mă, nu mă omorî" ultimativ. Abia trezit din somn, Roman Istrati e, în context, un veritabil *trouble-fête*, care se preface, spre disperarea vocală a celorlalți, interesat: „hai, citește-mi și mie, am auzit, doar așa, câte ceva"[2].

Totul nu e, desigur, decât un joc, o înscenare goliardică a unor filologi bucureșteni de la finele

deceniului al optulea. Iar ricanările, atâtea câte sunt, nu trebuie luate prea în serios. Adevărul e că, în această confrerie *ad hoc*, Pișcu își binemerită locul. E un *sparring partner* competitiv pentru fiecare dintre membrii unei generații care s-a definit printr-un spirit bifid, solidar-concurențial. „Cu toate ciudățeniile lui", avea să spună peste ani unul dintre cei citați mai sus, „Daniel e un băiat de caracter, fin, cu umor"[3].. Creator al unei formule poetice proprii, marginală, dar autonomă, autorul *Game*-lor pune, în plus, umărul la edificarea și coagularea mitologiei de grup. Ca și Stratan, ca și (în parte) Doru Mareș, Pișcu e un personaj-cheie al anecdoticii optzeciste. Nu prin rafinate jocuri de limbaj[4] și nici prin imaginarul erotic compulsiv, ci tocmai în virtutea literaturii cu totul particulare pe care-o scrie și pe care-o distribuie după coduri nu mai puțin particulare. Într-un anume sens, ea ilustrează categoria schilleriană a poeziei *naive*, pe care *sentimentalii* radicali de la Cenaclul de Luni o gustă[5] în măsura în care le oferă argumente pentru propriul program estetic aflat încă *in statu nascendi*.

Din acest unghi e util de urmărit felul cum prezintă Mircea Cărtărescu în *Postmodernismul românesc* foarte popularele improvizații ale unui versificator de secol al nouăsprezecelea. Mărturia lui Constantin Bacalbașa (singurul care salvează, în epocă, amintirea obscurului State Prudănescu) e rezumată și comentată cu vădită și discret pledantă plăcere:

> „Intrând într-o cafenea din strada Sfinților, o cafenea mare cu 3 biliarde, a văzut în perete câteva portrete ale foștilor voievozi. Instantaneu, geniul poetic l-a inspirat:
>
> Ștefan, Mihai și cu Mircea,
> Trei biliarde sunt aicea!"

Asemenea unui personaj al lui Borges, el are ambiția să versifice, metru cu metru, universul. Scrie despre tot ce vede și i se întâmplă. Mergând la Mehadia, o toarnă în poezie:

> „La băi la Mehadia / Cine avea parale/ Mânca macaroane, / Iar cine n-avea / Ședea și se uita"[6]

Referirea la autorul *Cărții de nisip* e condiționată de autoritatea numelui. Altminteri, e limpede, cu vorba altui poet român, că prin Borges „să înțeleg ș-alții carii tocma așa au făcut". De pildă, Daniel Pișcu, al cărui *Cel mai mare roman al tuturor timpurilor* (și, prin extensie, a cărui întreagă operă) exact asta face: pune pe hârtie, în întregul ei și *unfiltered*, realitatea imediată. În special pe aceea a camerei 154 din blocul C al complexului studențesc 6 martie (azi, Kogălniceanu), care e urmărită frust, fără scrupule stilistice sau expresive:

> Plouă. Îmi cumpăr „Carpați". Mă împrumută cu un pix băiatul lui Caraba. Intră Romeo Istrati.
> Eu (bând apă dintr-o sticlă): Dați-mi voie să vă spun un singur cuvânt: Trăiesc.
> R.I. (bând și el): Idem. Ne aprindem țigările. R.I., „Mărășești". Eu, „Carpați". Nino, „Select".
> Eu: Ce coincidență: Romeo fumează „Mărășești", e din Moldova, eu, „Carpați" – trăiesc la poalele Carpaților, Nino, „Select", ca la Ploiești?
> Mai târziu, sala de lectură[7]

Greu de distins de la un punct încolo, omul Pișcu și scrisul său exercitau, între lunediști o fascinație catalitică. Preluându-i maniera, Romulus Bucur îl include prompt, ca personaj, într-un arhicunoscut poem de debut. Nici Mircea Cărtărescu nu face notă discordantă: câteva versuri îndrăgostite din prima lui carte, *Faruri, vitrine, fotografii* (1980), îl plasează, aproape monadic, sub un spot luminos și onorant:

> dragoste, amor, erotism... arhitectură de bau-haus
> băută ca daiquiri
> în cupe de șampanie
> înroșite ca sângele de atâtea urme de ruj
> asta s-ar numi moștenire și ar trebui să dăm în demența
> heraldică a lui mateiu caragiale
> și-n universul lui pișcu[8]

Buna părere despre poezia aceluiași, Cărtărescu avea s-o păstreze până târziu, amintindu-l ca posibilă rezervă de lux a *dream team*-ului care contribuise la *Cinci* (1982). Dată fiind exigența selecției, problema se pune mai degrabă în termeni de valoare decât de simplă vecinătate formală[9]. Aceasta din urmă există, fără îndoială (Daniel Pișcu fiind înclinat spre laconismul similiconceptual al unor Ghiu sau Lefter). Decisivă rămâne totuși, în cazul lui, coerența spațiului afectiv și mental pe care literatura lui îl administrează. Cu tot instinctul său centrifug, care e în fond o formă de empatie reținută, lumea autorului *Scrisorilor de acasă* e una, în ultimă instanță, inconfundabilă și incomparabilă[10]. Chiar atunci când referentul ei e recognoscibil sau, oricum, ușor de reconstituit.

Cu aceste premise, e de la sine înțeles că momentul debutului a însemnat pentru Daniel Pișcu mai curând o responsabilitate decât o apoteoză. După zece ani de notorietate restrânsă, cenaclieră, legenda lui părăsea stadiul placentar și avea de înfruntat experiența infinit mai complexă și mai exigentă a evaluării „în for". Noul mediu nu se mai preta unei descrieri amănunțite (și implicit unui control amănunțit), de tip *Cel mai mare roman al tuturor timpurilor.* Conștient că un eventual eșec i-ar fi periclitat în primul rând aura, poetul adoptă prompt o strategie abilă, de tradiție carteziană: *larvatus prodeo.* Înaintează, deci, individual, la adăpostul unei rețete de grup, pe care ține să o sugereze și să o

sublinieze. Nu e, poate, întâmplător că *Aide-mémoire* apare în condiții care evocă cele două volume colective ale generației, *Aer cu diamante* și *Cinci*: la aceeași editură (Litera), cu un redactor de carte (I. Bogdan, nimeni altul decât Ion Bogdan Lefter) coautor la cel de-al doilea, și, în sfârșit, cu o prezentare semnată de Nicolae Manolescu, prefațatorul ambelor, care este, pentru a respecta logica succesiunii[11], un fel de *Bilete de papagal, ultima serie*. De altfel, criticul nu uită să ambreieze, în jumătatea de pagină pe care i-o consacră, profilul așa-zicând totemic al autorului:

> Despre poezia lui Daniel Pișcu am auzit cu mult înainte de a o citi. Un fel de legendă îi precedase poetului prezența într-un cenaclu studențesc, de care m-am ocupat o vreme. Versurile lui, știute tuturor, transmise exclusiv pe cale orală, alcătuiau un folclor la care se făceau permanent referințe. Predomina părerea că întreaga generație, care, în acel cenaclu, se afla în pragul ecloziunii lirice, ar sta sub influența lui, ca sub o pecete. Probabil că din respect pentru legenda sa, la fel cu Ion Vinea odinioară, Daniel Pișcu a tot întârziat să-și adune poeziile în volum[12]

Strategia de care aminteam va fi una pe termen lung: în măsuri mai mici (dar niciodată atât de mici încât să nu aibă, totuși, o pondere) sau mai mari, toate volumele lui Pișcu vor resuscita, relegitima și muzeifica narațiunea fondatoare. Așa trebuie citit, de pildă, jocul anacronic al restituirilor editoriale târzii (a se vedea poemul citat la început, cu romanul estudiantin sau cu *Gamele* tipărite abia în 2002). Așa trebuie citite și numeroasele *concetti* infantile și paradoxale care convoacă spiritul și stilul primelor încercări. Nu e vorba nici de manieră, nici de nostalgie, ci de o formă curioasă de dependență. Creativitatea lui Daniel Pișcu se activează prin contact, iar morfologia ei e aceea a recifului. Poetul are nevoie de un public pe care să-l epateze, să-l uluiască sau să-l atragă, atunci când e cazul, în propriile sale scenarii. Prioritar, îi are în vedere pe congenerii lunediști. Nu exclusiv. La fel de buni pot fi, la rigoare, unchiul Paul și tanti Melanița, a căror efigie migrează, cu firești transformări, de la un volum la altul, începând cu romanul[13] și încheind cu colecția de ferpare versificate din *Per amorem*[14]. În *Aide-mémoire*, aceștia apar sub chipul unor fantoșe potrivite ivindu-se la momentul oportun:

> Era iarnă și n-aveam mănuși
> Dar am apelat la mătuși
>
> Era iarnă și n-aveam fular
> Dar am apelat la un unchi milionar
>
> Era iarnă și n-aveam căciulă
> Dar am apelat la coafura mea nulă[15]

Dependența[16] de care vorbeam, care e una a asocierii și a sensibilității comunitare, e sesizabilă la lectură. Dincolo de caracterul acesta implicit, însă, Pișcu o mărturisește cu subiect și predicat într-o tabletă reluată într-un volum din 2011, *Piața Sfatului*:

> Când scriu, mă gândesc nu că aș scrie pentru nimeni, ci că scriu pentru toți vecinii și cunoscuții/ necunoscuții, oriunde ar trăi ei. Așa cum mi-ar plăcea și mie să citesc, să citesc la nesfârșit, regăsindu-mă astfel în scriitorul găsit, descoperit și regăsit, redat de sinele său mie-lui meu[17]

Un „pentru" care poate fi înțeles și ca un „despre" și ca un „alături de". Nici un poet român n-a fost mai insistent în rodarea unui discurs interactiv, apt să agrege mici nuclee de spectatori/ auditori/ colaboratori. De aceea, numai arareori și numai dintr-o concesie mimetică imediată față de formula unor Iaru sau Stratan, Pișcu își îngăduie regii intertextuale. Ca de exemplu în acest:

> Tac, tac
> zice pendula
> și cât de mult
> vorbește ea
> singurătății mele
>
> Tac, tac
> și cât de mult
> zice pendula
> visez[18],

reorchestrând, în fond, partitura unui *Monosilab de toamnă bacovian* („În odaie, trist sună lemnul mut:/ Poc.// Umbre împrejur într-un gol, tăcut,/ Loc"). Sau, în următoarea carte, *Scrisorile de acasă* (1995), unde *Întâmplare* actualizează serialul snoavelor în doi peri ale unui faimos personaj din nuvelistica lui Creangă:

> Dragul meu,
> în orașul meu de provincie
> străzile sunt în unele locuri
> destul de înguste
> într-o zi mă duceam la un prieten
> când o mașină
> trebuia să depășească o căruță
> șoferul a strigat căruțașului:
> „mișcă volanul și trage pe dreapta"
> iar moș Nichifor Căruțașul a replicat
> „da, parcă tu ai cărat piatra..."[19]

Lucrul n-ar trebui să mire. Dacă e să-i luăm ca reper romanul, Daniel Pișcu nu e, structural, un poet care să stea (parafrazând-o pe Mariana Marin) au *carrefour des grandes routes culturelles*. În studenție citește destul

de puțin, mai degrabă în pauzele scurte dintre două țigări. Surprinde, totuși, interesul pentru orientalistică: *Rāmāyaṇam*, *Pañcatantra*[20] și *Bhagavad Gītā*[21] sunt lecturi la care revine, în dauna bibliografiilor de examen. Ceea ce explică, poate, laconismul ambiguu-sagace al unor poeme ale sale. Unele, deconcertante:

– Excelent!
– Mișto!
– O.K.
Atât despre excelent.
Atât despre mișto.
Atât despre O.K.[22]

Altele, mai ales din volumul *Jucătorul de cărți*, reflexive în cel mai înalt grad și, uneori, anticipându-l pe tardivul nouăzecist (sau, la fel de bine, precocele douămiist) Constantin Acosmei: *Sus capul*, *Marele zid*, *Strigăt*, *Valsul nostru* sau *Stare*:

Mestec gumă
sub dinți
necazuri aromate
mi se fac cocoloș
peste puțin timp
aroma dispare
mă dor fălcile
dar sunt calm[23]

Li se adaugă, desigur, cele treizeci și două de *Game*, remarcabil exercițiu de concizie și de artificiu formal. Fără să aspire, prin vreuna dintre piese, la statutul de capodoperă, ciclul reprezintă totuși un moment de vârf al primei perioade a lui Pișcu. Sau, și mai bine zis, *primum movens* al longevivei legende care avea să-l însoțească[24]. Execuția e grafică, după modelul convențional al acrostihului, semantica e de *limerick*, iar pretextul, muzical până la partitură și acorduri, convoacă o tradiție autohtonă care începe cu Depărățeanu („sol, la, si, do"), continuă cu Macedonski (în *Guzlà*), Minulescu („do, mi, sol, fa, do, mi"[25]) și Topîrceanu, pentru a sfârși, în anii '80, cu Cărtărescu („mă găsești cu dinții mai cariați, cu ochii halucinați,/ cu blugii mai tociți, cu pieptul mai gol/ cu norii mai tandri, o foll/ o foll de roll de rolly o...[26], scrie el în *Regele Soare*).

Circulând încă din 1977 în manuscris, *Gamele* sunt un exemplu concret de succes comunitar. Ușor idealizată, tactica din spatele lui se regăsește într-un poem din *Aide-mémoire*:

Să dai un telefon oportun
într-un moment de cumpănă
sorei tale
să scrii o scrisoare mamei tale
întrebând-o cum o mai duce cu sănătatea
mulțumindu-i pentru pachetul de prăjituri
asigurându-l pe tatăl tău
că totul e în ordine
să treci pe la socri
cu o căruță de lemne gata tăiate
să-ți iubești mai mult ca oricând nevasta
în această după-amiază
să-i duci o cutie de bomboane copilului
acum când el are cea mai mare poftă de dulciuri
ce frate ce fiu ce ginere ce soț ce tată
vor spune toți în gândul lor, ce duminică
iată că sunt prezent și azi în istoria familiei[27]

E, în definitiv, o metodă invazivă, provocatoare, de tip *poke* (în termenii rețelelor sociale). Pișcu recurge la ea întâi în prototip, în registru familial, pentru ca apoi s-o generalizeze pentru întregul grup. Ce altceva este acest *Joc* dialogat din *Scrisorile de acasă*, construit de la un capăt la altul pe o repetarea unei antifraze care ar fi sărit în ochi oricărui lunedist:

Eu: mi-e frică de slut,
dar mai întâi dau un ocol
și-apoi mă duc să mă spăl...
în lighean
El: e în van...
Eu: Te sărut.
El: Te salut.
Eu: Dă-mi mâna,
mulțumesc că mi-ai adus *Săptămâna*[28]

Încă o dată, Pișcu se arată solidar cu colegii lui macerați constant în revista patronată de Eugen Barbu[29]. Și va rămâne așa chiar și atunci când comunicarea (cu toate fațetele ei, de la reverență la colportaj, aluzie și tachinerie) nu va mai fi posibilă, din rațiuni pe cât de obiective, pe atât de tragice. O dovedește, în filigranul său, un poem din 2013[30], cele câteva obituare versificate care completează cimitirul simbolic din *Per amorem*. Crăciun, Stratan, Mușina sunt acolo. Ca și Mariana Marin:

Era să mă-ndrăgostesc și eu,
ca atâția alții, de ea.
Era o candidă stea.
Era ca o Anna Frank
în viața asta terestră.
Era bonomă, docilă și tandră,
ca o pictură rupestră.
Ne lipsește enorm și-acum.
Deși pășește încă drept pe drum[31]

După ce a catalizat, în absență, spiritul Cenaclului de Luni (căruia i s-a alăturat cu întârziere), Daniel Pișcu a continuat să scrie, vreme de patruzeci de ani, ca și cum Cenaclul de Luni nu s-ar fi desființat niciodată.

Note:

1. Daniel Pișcu, *Poemul lui Nokia* (București: Tracus Arte, 2013), 53.
2. Daniel Pișcu, *Cel mai mare roman al tuturor timpurilor* (Brașov: Aula, 2002), 13.
3. Alexandru Mușina, *Scrisorile unui fazan. Epistolarul de la Olănești* (Chișinău: Cartier, 2006), 159.
4. Un eșantion sentimental al acestora se poate citi într-un articol-obituar al lui Mircea Cărtărescu: „Am povestit de sute de ori, studenților mei, cele vreo douăzeci de... cum să le spun? aforisme? versuri? poante? (toți le-am zis până la urmă «stratanisme») pe care mi le-am mai amintit și eu din miile risipite de marele risipitor. Dar era ca și când eu, care spun prost bancuri, aș încerca să imit un maestru ce face din fiecare o scenetă burlescă. Studenții aflau, de pildă, că solistul vocal de la Sex Pistols fusese Sextil Pușcariu, că poetul român cel mai rasist fusese Bacovia, fiindcă scrisese «Copacii albi, copacii negri», că prima mențiune a lui Nietzsche în literatura română fusese în cântecul lui Constantin Cantemir, «Nice casă, nice masă, nice dragă jupânească», că Eugen Barbu scrisese *Cu bastonul prin București (amintiri din școala de jandarmi)*, că mușchii brațului sunt bicepsul, tricepsul și forcepsul... O dată, Nino a coborât, alb ca varul, din troleibuzul 89 la Preoteasa, unde ne țineam cenaclul. Când și-a revenit puțin din starea de rău, ne-a spus cu o expresie năucă: «Ce chestie, era să mor ca Eminescu-n '89!»", *A beautiful mind*, în Mircea Cărtărescu, *Ochiul căprui al dragostei noastre* (București: Humanitas, 2012), 135.
5. Să ne amintim că nici Eminescu nu repudia, în *Epigonii*, bogata tradiție a *naivilor* prepașoptiști de tip Țichindeal, Pralea sau Scavinschi.
6. Mircea Cărtărescu, *Postmodernismul românesc*, ediția a doua (București: Humanitas, 2010), 241.
7. Pișcu, *Cel mai mare roman,* 50.
8. Mircea Cărtărescu, *Poem de amor*, în *Faruri, vitrine, fotografii* (București: Cartea Românească, 1980), 96-97.
9. Cărtărescu, *Postmodernismul*, 370. De notat că, pentru Cărtărescu, și celălalt volum colectiv al Cenaclului, *Aer cu diamante*, și-ar fi putut lărgi componența, cu Matei Vișniec și Magdalena Ghica.
10. Despre caracteristicile acestui spațiu (privilegiat, în felul său) scrie exact Ioana Pârvulescu pe coperta a patra a celei de-a șaptea cărți semnate de Daniel Pișcu: „Dacă el, poetul, seamănă cu un poem, iar ea, iubita, este ca o carte. Dacă o pagină de-a lui se îndrăgostește de o pagină de-a ei. Dacă după vârsta de 43 de ani vine vârsta de 36 de ani, apoi vârsta de 22 de ani. Dacă săptămâna are șapte vocale, în loc de zile: a, e, i, o, u, ă, î. Dacă noaptea e un vers sau dacă versul e «noaptea». Dacă inspirația e un ac de albină. Dacă în gura poetului e un om care poate să-i strice poemul. Dacă gânduri despre Dumnezeu se încheagă din secvențe de viață oarecare. Dacă un scriitor scrie și după ce moare. Dacă se petrec toate acestea, vă aflați în lumea jucătorului de cărți Daniel Pișcu" (în Daniel Pișcu, *Jucătorul de cărți*, București, Vinea, 2006).
11. Știut fiind că titlurile anterioare fuseseră *Bilete de papagal* (pentru *Aer cu diamante*) și *Bilete de papagal, seria a doua* (pentru *Cinci*).
12. Nicolae Manolescu, în Daniel Pișcu, *Aide-mémoire* (București: Litera, 1989).
13. Pișcu, *Cel mai mare roman*, 69.
14. Daniel Pișcu, *Per amorem* (Bistrița: Charmides, 2014), 18 și 23.
15. Pișcu, *Aide-mémoire*, 48.
16. Cuvântul e cu atât mai adecvat cu cât, de curând, Daniel Pișcu a publicat un volum, *Halucinogene* (București: Casa de Pariuri Literare, 2018) în care repertoriază ludic adicțiile și sursele lor. Printre previzibilele nicotină, marijuana, hașiș, LSD, cafea, poker, alcool, heroină, televizor, morfină, ceai, amfetamină ș.a., poetul găsește cu cale să includă și o *Lirică* („Salvați-l de la poezie! / Salvați-l de la poezie! // La poem cu el! / La poem cu el!"), o *Lectură* („Lectura! / Lectura! // Pictura! / Pictura! // Sculptura! / Sculptura! // Toate cu aura, / Toate cu aura! / Toate cu aura!") și o neașteptată, dar elocventă *Societate* („Societatea și societatea, / Fidelitatea, fidelitatea! // Omul e bun, / Omul e bun, // De la natură, / De la natură! // Apoi e cu zgură, / Apoi e cu zgură!...").
17. Daniel Pișcu, *Piața Sfatului (La mele)* (București: Ideea Europeană, 2011), 60.
18. Pișcu, *Aide-mémoire*, 36.
19. Daniel Pișcu, *Scrisorile de acasă* (Pitești: Editura Vlasie, 1995), 38-39.
20. Pișcu, *Cel mai mare roman,* 75.
21. Ortografiată, e drept, după ureche, la p. 44 și p. 45 ale aceluiași roman. Interesant e că aceste preocupări (mai mult decât lecturile în sine) puteau avea, în mediul optzecist, rol legitimator. Într-un interviu din 2010, Dan Arsenie își descria așa evoluția interesului pentru literatura lui Mircea Cărtărescu: „Când l-am cunoscut pe Mircea Cărtărescu, n-am simțit nimic. Era neinteresant, era o larvă care credea în poezie. Ceva mai târziu, când mi-a spus că i-a plăcut un aforism din Juan de la Cruz din cele publicate de mine într-o revistă de la Iași mi-am dat seama că se apropie de *imago.* Apoi, cu altă ocazie, m-a întrebat dintr-odată dacă nu cumva numele de Șapira (fostul șef al restaurantului de la Casa Scriitorilor, mort brusc în timpul unui pariu la cursele de cai de la Ploiești) n-ar fi înrudit cu noțiunea de *sefiroth* din mistica iudaică, ei bine, atunci m-a surprins, devenise crisalidă. Am plecat din România și s-a preschimbat în fluturele grozav pe care îl vedeți. E un vizionar, românii nu-l merită. Nu l-ar merita nici străinii" (Dan Arsenie, „O generație culturală e solidaritatea unor mame care se decid să nască la un moment dat copii pe care-i abandonează într-o bibliotecă", în *Generația '80 văzută din interior. O istorie a grupării în interviuri*,

ed. Dumitru Augustin Doman (București: Tracus Arte, 2010), 41-42.
22. Pișcu, *Scrisorile*, 59.
23. Pișcu, *Jucătorul*, 98.
24. Acestea, reiese din *Cel mai mare roman al tuturor timpurilor*, l-au impus definitiv în cercul sever al colegilor de cenaclu: „Cititul și recitarea *Gamelor* mele, de către mine, într-o noapte, când eu am crescut, cred, în ochii lui Stratan și ai lui Al. Mușina, ca poet." (p. 17). Sau: „Trece Nic Iliescu, care, sunt sigur, îmi va cita iar dintr-o *Gamă.* Și, într-adevăr, pronunță: «LAptele e un element sine qua non». Nu știu dacă el știe sau nu că mă măgulește. Dar pe mine mă măgulește că mă citează" (p. 30).
25. Ion Minulescu, *Opere. Versuri. Romanțe pentru mai târziu. De vorbă cu mine însumi. Strofe pentru toată lumea. Nu sunt ce par a fi... Patrusprezece inedite. Cinci grotești. Din periodice. Inedite și postume. Traduceri și prelucrări*, text ales și stabilit, note, comentarii, variante și indici de Ștefan Firică și Alexandru Farcaș, cronologie de Ștefan Firică, introducere de Eugen Simion (București: Academia Română || Fundația Națională pentru Știință și Artă || Muzeul Național al Literaturii Române, 2018), 494
26. Mircea Cărtărescu, *Poezia* (București: Humanitas, 2015), 322.
27. Pișcu, *Aide-mémoire*, 40.
28. Pișcu, *Scrisorile*, 9 și urm.
29. Și nu e întâmplător că, încercând să restituie cât mai exact spiritul generației, Alexandru Mușina va selecta acest poem în antologia pe care o va publica în 1993 la editura Vlasie.
30. De fapt, o fabulă funebră, în care rolul clasic al animalelor e transferat unor *gadget*-uri, veritabile embleme conversaționale: „A murit prietenul meu Nokia / cu care mergeam / la vânătoare de lei / și valută, / a zis prietenul lui, Ericsson. / A murit în luptă. // Cât de frumos îmi dezmierda / auzul / când apelam / sau când eram apelat. / El nu-mi era amic / îmi era prieten adevărat! // Împreună cu el / am avut multe reușite. / Am vânat lei, euro, / dolari USA, canadieni și australieni, / lire, șilingi și coroane de tot felul. // Era perfect la jocuri, / la video, la fotografiat / cu cea mai bună rezoluție." (Pișcu, *Poemul lui Nokia*, 29). Aerul ludic și aluzia culturală (inclusiv la un arhicunoscut poem al lui Nichita Stănescu) nu scad intensitatea autentic biografică a discursului.
31. Pișcu, *Per amorem*, 71.

Bibliography:

Cărtărescu, Mircea. *Faruri, vitrine, fotografii* [Spotlights, Display Windows, Photos]. Bucharest: Cartea Românească, 1980.
Cărtărescu, Mircea. *Ochiul căprui al dragostei noastre* [The Brown Eye of Our Love]. Bucharest: Humanitas, 2012.
Cărtărescu, Mircea. *Poezia* [*Poetry*]. Bucharest: Humanitas, 2015.
Cărtărescu, Mircea. *Postmodernismul românesc* [*Romanian Postmodernism*], ediția a doua. Bucharest: Humanitas, 2010.
Doman, Dumitru Augustin, ed. *Generația '80 văzută din interior. O istorie a grupării în interviuri* [The 80s Literary Generation from Within. A History of the Group in Interviews]. Bucharest: Tracus Arte, 2010.
Minulescu, Ion. *Opere. Versuri. Romanțe pentru mai târziu. De vorbă cu mine însumi. Strofe pentru toată lumea. Nu sunt ce par a fi... Patrusprezece inedite. Cinci grotești. Din periodice. Inedite și postume. Traduceri și prelucrări* [Workes. Verses. Romances for Later. Talking to Myself. Stanzas for Everyone. I Am Not What I Seem to Be. Fourteen Unpublished. Five Grotesque. From Periodicals. Unpublished and Posthumaus. Tanslationsand Adaptations.]. Edited by Ștefan Firică and Alexandru Farcaș, chronolgy by Ştefan Firică, introduction by Eugen Simion. București: Academia Română || Fundația Naţională pentru Ştiinţă şi Artă || Muzeul Naţional al Literaturii Române, 2018.
Mușina, Alexandru. *Scrisorile unui fazan*. *Epistolarul de la Olănești* [Letters of a Pheasant. The Epistolary from Olănești]. Chișinău: Cartier, 2006.
Pișcu, Daniel. *Aide-mémoire*. București: Litera, 1989.
Pișcu, Daniel. *Cel mai mare roman al tuturor timpurilor* [*The Greatest Novel of All Time*]. Brașov: Aula, 2002.
Pișcu, Daniel. *Halucinogene* [Hallucinogens]. București: Casa de Pariuri Literare, 2018.
Pișcu, Daniel. *Jucătorul de cărți* [The Card Player]. București: Vinea, 2006.
Pișcu, Daniel. *Per amorem*. Bistrița: Charmides, 2014.
Pișcu, Daniel. *Piața Sfatului (La mele)* [The Council Square (At My)]. București: Ideea Europeană, 2011.
Pișcu, Daniel. *Poemul lui Nokia* [Nokia's Poem]. București: Tracus Arte, 2013.
Pișcu, Daniel. *Scrisorile de acasă* [Letters form Home]. Pitești: Editura Vlasie, 1995.